

خط مشی کتابخانه دانشکده علوم پیراپزشکی

خط مشی هر کتابخانه به منزله سندی است که به بسیاری از پرسش های مدیریتی یک کتابخانه در بلند مدت و کوتاه مدت پاسخ می دهد. یک مدیر کتابخانه همواره در شرایط تصمیم گیری قرار دارد و خط مشی کتابخانه می تواند پاسخ های روشنی را در بسیاری از موقعیت ها فراهم آورد.

با در نظر گرفتن اینکه اهداف و خط مشی هر کتابخانه دانشگاهی باید پیش از هر چیز در راستای اهداف و برنامه های سازمان متبوع خود باشد، خط مشی این کتابخانه نیز به منظور تبیین معیارها و اهداف مجموعه سازی، سازماندهی منابع، ایجاد خدمات لازم برای تامین نیازها و مدیریت کلان کتابخانه تدوین شده است که بدین طریق کتابخانه می تواند با وجود تغییرات در مدیریت و نیروی انسانی کتابخانه و سازمان متبوع با چشم اندازی مناسب و مدون به روند پیشرفت و تحول خود با اتکال بر این خط مشی ادامه داده و از نفوذ سلیقه ها و دیدگاه های غیراصولی افراد در امور کتابخانه جلوگیری بعمل آورد.

علیرغم مشکلات و موانع موجود و حاکم بر کتابخانه های سازمان متبوع، در تعیین و تدوین خط مشی این کتابخانه سعی گردیده است تا وضعیت و امکانات آن با استانداردهای لازم و موجود نزدیک و منطبق گردیده و مسئولین امر با در نظر گرفتن این معیارها روندی روبه رشد را برای کتابخانه فراهم آورند. همچنین باید در نظر داشت که مدیر کتابخانه موظف است بر اجرای دقیق و به کارگیری این خط مشی نظارت نموده و از طریق آن نسبت به اصلاح و برنامه ریزی خدمات کتابخانه اقدام نماید.

با توجه به وجود تغییر و تحول در سیاست های سازمان متبوع در جهت توسعه و ارتقای خدمات خود، خط مشی کتابخانه نیز می بایست هر چهار سال یکبار توسط مدیر کتابخانه مورد بررسی و بازنگری قرارگیرد و در این بازبینی ها امکانات موجود، منابع و خدمات کتابخانه نیز در پرتو رسالت و هدف های کتابخانه ارزیابی شود تا بدین طریق اساس و بستر برنامه ریزی آینده فراهم آید.

رسالت و اهداف

کتابخانه دانشکده پیراپزشکی به عنوان یک کتابخانه دانشگاهی در راستای پیشبرد اهداف و برنامه های آموزشی، پژوهشی و فرهنگی دانشگاه با بهره گیری از حمایت های دانشگاه و پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی تهران به ارائه خدمات کتابخانه ای و اطلاع رسانی می پردازد. این کتابخانه وظیفه دارد نسبت به شناسایی و تأمین نیازهای اساتید، دانشجویان و سایر کابران تحت پوشش خود و ارتقاء سطح آموزشی و پژوهشی دانشگاه، تلاش نموده و از طریق توسعه و استاندارد سازی خدمات و امکانات خود، بستر و محیط مناسب را برای کاربران فراهم آورد. همچنین کتابخانه وظیفه خود می

داند که موجبات پیشرفت علمی، آموزشی و فرهنگی دانشگاه را فراهم آورده و از تلاشها و برنامه های دانشگاه در زمینه ارتقای فرهنگ سلامت جامعه و امور فرهنگی دانشگاهیان حمایت نموده و در این زمینه مشارکت فعال داشته باشد. لذا کتابخانه مصمم است با تعالی امکانات و خدمات خود و با ایجاد محیطی مناسب، ضمن توسعه خدمات به کاربران و سایر ذینفعان و جلب رضایت آنان، روند بهبود مستمر خدمات و امکانات کتابخانه را تحقق بخشیده و به عنوان غنی ترین و فعال ترین کتابخانه در زمینه پزشکی و پیراپزشکی و سایر موضوعات وابسته مطرح گردد و نسبت به تأمین منابع و اطلاعات مورد نیاز مراجعین به طور مؤثر و سازنده اقدام نماید.

مجموعه سازی

این کتابخانه از نوع کتابخانه های دانشگاهی بوده که می بایست موضوعات پزشکی را به عنوان معیار انتخاب منابع و مجموعه سازی خود تحت پوشش قرار دهد. کتابخانه ویژه استفاده اساتید و دانشجویان با هدف کمک به ارتقا سطح آموزشی تأسیس گردیده است. منابع کتابخانه ویژه استفاده دانشجویان بر عهده کتابخانه بوده که انتخاب و گردآوری مجموعه آن می بایست توسط اساتید گروههای آموزشی در کمیته کتاب تایید گردد.

جامعه استفاده کنندگان کلیه افرادی که در چارچوب آیین نامه مصوب کتابخانه های دانشگاه علوم پزشکی مجاز به ارائه خدمات به ایشان برشمرده است و این کتابخانه آنها را جزو جامعه استفاده کنندگان خود می داند.

سایر افراد (فارغ التحصیلان، بازنشستگان و رشته های مرتبط) از اعضای موقت و غیر رسمی کتابخانه به شمار می روند. با شناسایی و تفکیک استفاده کنندگان بالقوه و بالفعل خود تلاش می نماید تا نیازها و خواسته های جامعه استفاده کنندگان خود را متناسب با سطوح آموزشی و نیازهای پژوهشی آنها برآورده ساخته و می کوشد تا به نحوی شایسته زمینه لازم را برای رشد علمی و بهبود مهارتهای تخصصی کاربران فراهم آورد. با این وجود رسالت مجموعه سازی کتابخانه بر مبنای تاکید بر تأمین نیازهای بالفعل استفاده کنندگان خواهد بود.

سفارش و گردآوری

مسئولیت اصلی انتخاب و تهیه منابع، با اساتید عضو کمیته کتاب بوده که نظارت بر فرایند مجموعه سازی و ارزیابی سفارشات کتابخانه را نیز بر عهده خواهد داشت.

در روند سفارش و گردآوری منابع می بایست میان تعداد منابع و موضوعات کتابخانه تعادل ایجاد نمود. در این راستا پیشنهادات و سفارشات اساتید، دانشجویان جمع آوری گردیده و در روند تهیه و انتخاب منابع مورد استفاده قرار خواهد گرفت. همچنین کتابخانه می بایست در سفارش و گردآوری مواد خود، منابع الکترونیکی مورد نیاز کاربران را نیز مد نظر قرار دهد.

کتابخانه با بکارگیری سیستم قفسه باز و نرم افزار کتابخانه ای آذرسا امکان سهولت بازیابی و دسترسی به منابع را فراهم آورده است.

مجموعه کتب کتابخانه به شرح زیر سازماندهی و بازیابی می شوند:

1 - کتب تخصصی و پزشکی براساس نظام رده بندی NLM

2 - کتب عمومی و غیر پزشکی براساس نظام رده بندی کنگره (LC)

کتابخانه می بایست با ایجاد بخش سمعی و بصری به جمع آوری و طبقه بندی مواد الکترونیک و تجهیزات صوتی و تصویری پرداخته و همگام با پیشرفتهای تکنولوژی و نیازهای روز، دامنه خدمات خود را در این زمینه گسترش داده و خدمات الکترونیکی خود را بهبود بخشد. استفاده رایگان از خدمات کامپیوتری، اینترنت، چاپ و تکثیر منحصر به کاربران سازمان متبوع می باشد که اساتید و دانشجویان مقاطع تحصیلات تکمیلی در اولویت اینگونه خدمات قرار خواهند گرفت.

خدمات اینترنتی

در شرایط کنونی کتابخانه های دانشگاهی می توانند با ایفای سهم و نقش عمده در شبکه جهانی گامهای مهمی در جریان جهانی شدن بردارند و همچنین یک کتابخانه دانشگاهی بایستی برای کم کردن شکاف اطلاعاتی در جریان اطلاعات عهده دار این وظایف باشد. تاکید تمامی فعالیتهای کتابخانه های دانشگاهی بایستی بر دستیابی برابر به اطلاعات باشد؛ لذا با توسعه خدمات اطلاع رسانی از طریق اینترنت و جهانی شدن اطلاعات ضرورت پرداختن به خدمات الکترونیک و اینترنتی از سوی کتابخانه ها امری شایسته و ضروری است. همچنین جهت گیری به سوی ایجاد کتابخانه الکترونیکی و منابع دیجیتالی و در دسترس قرار دادن این منابع از طریق وب سایت کتابخانه می بایست فراهم گردد. آموزش کاربران از طریق اینترنت و قراردادن مطالب آموزشی مورد نیاز جامعه استفاده کنندگان در وب سایت کتابخانه امری ضروری است که این امر موجب صرفه جویی در وقت کاربران و ارتقاء

سطح سواد اطلاعاتی آنها می گردد. در طراحی وب سایت کتابخانه انجام جستجوی ساده و پیشرفته در اطلاعات کتابشناختی امکان پذیر باشد و نیز دسترسی آزاد و رایگان به بیشتر منابع برای عموم کاربران در نظر گرفته شود.

امانت

پویایی و کارآمدی هر کتابخانه مستلزم ارائه خدمات مناسب به مراجعین بوده و به عبارتی هویت هر کتابخانه نزد کاربران با ارائه خدمات آن شناخته می شود که بیشترین تبلور این خدمات در قسمت امانت کتابخانه می باشد. لذا کتابخانه بر خود لازم می داند که با پرهیز از اعمال سلیقه شخصی و تبعیض در سیستم امانت خود، در جهت بهبود و سهولت سرویس دهی در میز امانت تلاش نموده و با پیگیری منظم دیرکرد ها و نیز کامپیوتری نمودن میز امانت، این امکان را فراهم آورد. همچنین کتابخانه با تهیه آمارهای لازم از میز امانت می بایست مشکلات موجود را بررسی و مرتفع نموده و نیز بر روند پیشرفتهها آگاهی یابد.

اهداء

منابعی که به کتابخانه اهداء می شوند جزو اموال و منابع کتابخانه به شمار می آیند و اهدا کننده نمی تواند هیچگونه شرط یا محدودیتی را در حین اهداء منابع به کتابخانه تحمیل نماید. همچنین کتابخانه می تواند موادی را که برای مجموعه لازم و مفید نیست نپذیرد و یا از مجموعه کتابخانه خارج و وجین نماید. همچنین کتابخانه صرفاً آن دسته از مواد اهدایی را می پذیرد که به وضوح در چارچوب خط مشی انتخاب و مجموعه سازی کتابخانه باشد.

همکاری بین کتابخانه ای

نظر به اینکه همکاری بین کتابخانه ای یکی از راههای توسعه خدمات به مراجعین می باشد کتابخانه می بایست از طریق گسترش ارتباط بین دانشگاهی به منظور تامین منابع مورد نیاز کاربران و ارتباط مؤثر با کتابخانه های دانشگاه علوم پزشکی تهران استفاده کنندگان را در تأمین نیازهای اطلاعاتی و مواد چاپی ایشان یاری نماید.